

**Yang ikadowa na Sorat ni Paulus
adto sang Jamaa sang Banwa ng
Korinto
Pagpakatigam makapantag
sini na Sorat**

Yaning ikadowa na sorat pyapadaa ni Paulus adto sang jamaa sang Korinto sang panahon na yamarido yan kanilan. Kay yamadungug nan na aon mga otaw na yosuud sang jamaa na yagaindo ng dili ng bunna. Yosopak silan sang pyagaindo nan aw yagalaong silan na si Paulus dili kono ng bunna na sahabat.

Yamarido da si Paulus kay pyapaningugan ng mga taga Korinto yang idto na pyagaindo nilan. Agaw pyapadumdum nan kanilan ansini na sorat daw ono yang batasan aw ininang nan nang idto pa yan kanilan. Sabap sang kikita aw dyudungug nilan dait gao na kyakatigaman nilan na si Paulus bunna na sahabat na syosogo ng Tohan antak magosiyat makapantag kang Isa Almasi. Yang kariko ng kasikotan na kyakaagian nan sabap sang kanan gawbuk para sang Tohan, yang idto yang tanda ng pagkasahabat nan. Sang kariko ng pyagalaong ni Paulus ansini na sorat mapayag na dakowa sang pangatayan nan yang mga kalomonan sang Korinto.

Pagsalam

¹ Ako yani si Paulus na sahabat ni Isa Almasi sabap sang kahanda ng Tohan. Kami sang lomonta na si Timotiyo yagasorat kamayo na mga sakop ng Tohan adto sang jamaa sang Korinto kipat sang kariko ng mga otaw na sakop ng Tohan sang probinsya ng Akaya. ² Pangayoon ko sang Tohan na kanatun Ama na amadawat mayo yang kadyawan aw kalinaw sikun kanan aw sikun oman kang Isa Almasi na kanatun Tagallang.

Yang Pagpanginsokor ni Paulus adto sang Tohan

³ Pojiun ta yang Tohan na Ama ni Isa Almasi na kanatun Tagallang. Maloyanun yan na Ama aw Tohan na matigam tomabang kanatun sang maskin ono na kasikotan. ⁴ Tyatabangan nan kami antak matigsun yang pangatayan nami sang maskin ono na kasikotan na yadatung kanami antak makapatigsun oman kami sang pangatayan ng kadaigan na yadatungan oman ng kasikotan. Aw yang tabang nami kanilan magonawa sang tabang na yamadawat nami sikun sang Tohan. ⁵ Madaig yang kasikotan na kyakaagian nami na magonawa sang kyakaagian ng Almasi. Awgaid dakowa oman yang tabang aw katigsun na yamadawat nami sabap sang Almasi. ⁶ Na, kong yamakaagi kami ng kasikotan, yamaitabo yani para sang kamayo kalowasan aw antak pakatigsunun yang pangatayan mayo. Aw kong kyakatabangan kami sang mga kasikotan, yamaitabo yani sang pagpakatigsun kamayo antak makasabar oman kamo sang mga kasikotan

na magonawa kanami. ⁷ Agaw dakowa yang pagsarig nami kamayo kay kyakatigaman nami na kyakaagian da mayo yang mga kasikotan na magonawa kanami. Aw sabap sinyan apakatig-sunun oman ng Tohan yang pangatayan mayo na magonawa sang ininang nan kanami.

⁸ Mga kalomonan ko, karim nami na katigaman mayo na madaig yang kasikotan na kyakaagian nami adto sang probinsya ng Asiya. Bali na kairap ng kyakaagian nami na alos di da nami kasabaran. Aw wa da kami magadumdum na amabowi pa. ⁹ Agaw, pagtoo nami na dyomatung da yang wakto ng kanami pagkamatay. Awgaid yamaitabo inyan antak di kami somarig sang kanami ginawa kondi sang Tohan na yan yang makabowi oman sang mga patay. ¹⁰ Lyolowas nan kami sikun sidtong kyakaagian nami na idto da gao yang akamatay nami. Aw olowasun oman nan kami sikun sang maskin ono na amaitabo kanami. Agaw yang Tohan da yang syasarigan nami na abay nan kami lowasun sikun sang kariko ng mga kasikotan. ¹¹ Aw kamo oman yang makatabang kanami pinaagi sang pagpangayo-ayo mayo para kanami. Kay kong madaig ansan kamayo yang magadowaa para kanami, atagan da kami ng Tohan ng kadyawan. Aw ansinyan madaig oman yang amanginsokor sang Tohan sabap sang tabang nan kanami.

Yang Pagisab ng Plano ni Paulus

¹² Na, yani yang akapasibantog nami aw makapangimunna kami na madyaw yang kanami

batasan sang kariko ng mga otaw aw labi da kamayo. Sotti yang pangatayan nami aw madyaw yang kanami niyat sang kariko ng ininang nami sabap ng yasarig kami sang tabang ng Tohan aw dili sang katigam ng manosiya. ¹³⁻¹⁴ Na, sang kariko ng syosorat nami kamayo way tinago na mana kondi yang kariko sinyan mabasa aw masabot mayo. Yamatigam kami na di pa abay mayo masabot daw ono yang dyudumdum aw ininang nami. Awgaid yasarig ako na madatung yang allaw na amasabot da mayo kami ng madyaw kay antak sang allaw ng pagbarik ni Tagallang Isa ikapasibantog mayo kami magonawa sang pagpasibantog nami kamayo.

¹⁵ Na, sabap ng yasarig ako na makasabot kamo kanak, yagadumdum ako sangaon na ibisitaun ta kamo ng makadowa antak madoble yang kadyawan na amadawat mayo. ¹⁶ Kay yang plano ko na amapit ako ansan kamayo sang pagpasingadto ko sang Makidoniya aw amapit oman ako ansan kamayo sang kanak pagbarik antak katabangan mayo ako sang pagkadto ko sang Yahodiya. ¹⁷ Na adon, kay wa akadayon yang idto na plano ko, yagadumdum ba kamo na madari maisab yang dumduman ko? Basin yagalaong kamo na magonawa oman ako sang kadaigan na mga otaw adi sang donya na yagalaong ng “Ud,” awgaid yang karim ipasabot kadi sinyan na “Dili.” ¹⁸ Awgaid sang kabunnaan, di ako ng mayninyan. Kay magonawa sang pyaglaongan ng Tohan na kasarigan, kasarigan oman yang pyaglaongan ko kamayo. ¹⁹ Kay si Isa Almasi na Anak ng Tohan na pyapayapat nami ni

Silas aw si Timotiyo ansan kamayo, di amaisab yang dumduman nan, awgaid aag bunna aw kasarigan yang kariko ng pyaglaongan nan. Aw yani si Isa Almasi yang tanda na kasarigan yang pyaglaongan ng Tohan. ²⁰ Kay sabap sang Almasi yamatoman yang kariko ng pyapasad ng Tohan. Agaw, sabap kanan makapaglaong kita ng “Amin” adto sang Tohan. Aw sabap sinyan amabantog yang Tohan. ²¹ Na, yang Tohan mismo yang yatabang kanatun-mayo antak matigsun yang kanatun pagkasambok sang Almasi. Pipili nan kita-kamo antak mangagad kanan. ²² Yatagan nan kita ng kanan Nyawa na tanda na kita mga sakop da nan. Aw sabap ng idi da sang kanatun pangatayan yang Nyawa ng Tohan makasigoro kita na amadawat natun yang kariko ng pyagakahanda nan kanatun.

²³ Adon, yang Tohan yamatigam daw ono yang iyan sang pangatayan ko aw yan yang saksi na bunna yang pyaglaongan ko kamayo. Wa ako magabarik ansan kamayo sang Korinto kay di ko karim na akadamanan ta kamo. ²⁴ Na, waa ansang dumduman nami na mamugus kamayo daw ono yang dait mayo pangintoowan kay matigsun da yang pagpangintoo mayo. Yang karim gaid nami na atabangan kamo nami antak kadogangan pa yang kasawat mayo.

2

¹ Agaw sagaw yagadumdum ako sangaon na di pa nay ako magabarik ansan kamayo kay di ko karim na apasakitan ta kamo oman. ² Kay kong apasakitan ko yang ginawa mayo, sino pa

yang makapasowat kanak? Waa da may lain, kamo gaid. ³ Agaw yagasorat mona ako kamayo sangaon kay antak pagkadto ko kamayo, di mayo ako atagan ng karidowan kondi makapasowat gao kamo kanak. Kay kyakatigaman ko na kong amasowat ako, amasowat oman yang kariko mayo. ⁴ Sangaong pagsorat ko kamayo, mabugat yang ginawa ko aw yagatiyao ako sabap sang bali na karido ko. Awgaid wa ako magasorat kamayo antak pasakitan yang ginawa mayo kondi antak katigaman mayo na dakowa yang looy ko kamayo.

Dait mayo Amponon yang Yamakadosa

⁵ Na adon, yang idtong otaw na yamatag kamayo ng karidowan sabap ng yamakadosa yan, dili ako yang pyapakaridowan nan kondi kamo. Na, basin dili ng kariko mayo antak di kasobraan yang pyaglaongan ko. ⁶ Awgaid pagalaong da ko kamayo na tama da yang pag-disiplina mayo kanan. ⁷ Madyaw kong amponon da mayo yan aw pakatigsunun da oman mayo yang pangatayan nan antak di oman kasobraan yang karido aw kabugat ng ginawa nan. ⁸ Sabap sinyan pangayoon ko kamayo na apakita mayo kanan na dakowa oman yang looy mayo kanan. ⁹ Na, yang katoyowan ko sidtong ona na sorat ko na tanawon ko daw pyapangagadan ba mayo yang kariko ng pyagaindo ko kamayo. ¹⁰ Adon, kong amponon mayo yang yamakadosa, amponon ko oman yan. Aw kong yampon da ko yan na otaw maskin wa yan makadosa kanak, yampon da ko yan sang adapan ng Almasi kay

yani para sang kamayo kadyawan. ¹¹ Na, yani yang dait natun inangun antak di kita matalo ng Saytan kay kyakatigaman natun daw ono yang pamaagi aw katoyowan nan.

Yang Karido ni Paulus adto sang banwa ng Trowas

¹² Adon, pagkadto ko sang longsod ng Trowas antak magpayapat ng Madyaw na Gogodanun makapantag sang Almasi, ikita ko na pyagaan-dam dadaan ng Tagallang yang mga otaw sang pagpaningug kanak. ¹³ Awgaid yamarido oman yang ginawa ko kay wa ko ikitaa ansan yang kanatun lomon na si Titos. Agaw yagasabi da ako sang mga kalomonan disidto aw yamanaos ako adto sang Makidoniya.

Yang Kadaogan sabap kang Isa Almasi

¹⁴ Awgaid sokor sang Tohan kay sabap sang pagkasambok nami sang Almasi pyagaagad nan kami sang parada ng kanan kadaogan. Aw sabap kanami amapayapat yang Madyaw na Gogodanun makapantag kanan adto sang kariko ng mga banwa na magonawa ng paballo na amakarimpud sang tibok donya. ¹⁵ Agaw kami, sabap sang pagpayapat nami makapantag sang Almasi main kami ng paballo na amakasowat sang Tohan. Aw yang pyapayapat nami yamakarimpud adto sang kariko ng mga otaw, idtong yamalowas aw idtong yagapasingadto sang narka. ¹⁶ Sang mga otaw na yamalowas kay tyatarima nilan yang pyapayapat nami, magonawa yan ng paballo na makaatag kanilan ng kinabowi. Awgaid sang mga otaw na yagapasingadto sang narka kay

wa nilan atarimaa yang dyudungug nilan, magonawa yan ng bao ng patay na makadaa kanilan sang kasiksaan. Na, yang pagpayapat sang Madyaw na Gogodanun barapantag na gawbuk aw di yan amainang sang kanang otaw gaid na kagaga. ¹⁷ Awgaid amainang nami yan kay syosogo kami ng Tohan. Aw yagapayapat kami ng pyaglaongan ng Tohan sikun sang mapoti nami na pangatayan sang adapan ng Tohan aw sabap sang kapatot na yatag kanami ng Almasi. Agaw, dili kami ng magonawa ng kadaigan na yagapayapat antak gaid makasapi.

3

Yang Bago na Pyagapasadan Labaw sang Hokoman ni Nabi Mosa

¹ Na, basin yagadumdum kamo na byabantog da oman nami yang sarili nami. Awgaid wa kami magainang ng mayninyan. Dili kami ng magonawa ng kadaigan na yagakinaanglan ng sorat sang pagpakatigam kamayo na bunna silan na magiindoway. Di oman kami kinaanglan mangayo ng sorat sikun kamayo kong makadto kami sang lain na banwa. ² Wa kami magaki-naanglan sinyan kay kamo mismo yang magonawa ng sorat nami na yagapakita sang kanami gawbuk ansan kamayo. Kay yang pagisab ng batasan mayo magonawa ng sorat na makita aw mabasa ng kariko ng mga otaw. ³ Bunna na makita ansang kinabowi mayo na kamo yang magonawa ng sorat ng Almasi na pyapasorat nan kanami. Aw yang gyagamit sang pagsorat

sinyan dili ng tinta kondi yang Nyawa ng bowi na Tohan. Aw yang syosoratan dili ng lapag na bato na syosoratan ng Hokoman ni Nabi Mosa kondi yang pangatayan ng manosiya.*

⁴ Na, yang ebidensya ng kapatot nami yang yamasorat ng Tohan sang pangatayan mayo. Aw yani oman yang makaatag kanami ng kasig-orowan na yang kapatot nami yagasikun sang Tohan sabap sang Almasi. ⁵ Kay kong kami gaid, way kagaga nami paginang sini na gawbuk. Awgaid tyatabangan kami ng Tohan. ⁶ Kay yan yang yamatag kanami ng kagaga antak mapayapat nami yang bago na pyagapasadan na yan yang bago na pamaagi na ininang nan antak makadood kanan yang manosiya. Sang bago na pyagapasadan, yang yatag ng Tohan sang manosiya dili ng Hokoman na yamakasorat kondi yang kanan Nyawa. Kay kong yang Hokoman yang pyapangagadan natun, magapakawat kita sang Tohan sampay na maynang amatay da kita. Awgaid kong yang Nyawa ng Tohan yang pyapangagadan natun, amangkun natun yang kinabowi.

⁷ Na adon, dumdumun natun yang pagatag ng Tohan sang Hokoman. Sidtong wakto pagdawat ni Nabi Mosa sang lapag na bato na syosoratan ng kasogowan ng Tohan, yamakasilaw yang kanan parangay kay kyakaallagan ng

* **3:3** 3:3 Makapantag sang pagsorat ng mga kasogowan ng Tohan sang bato tanawa sang Kitab Tawrat, Pagpanaw 24:12. Makapantag sang pagsorat ng Tohan sang pangatayan ng manosiya tanawa sang Kitab Tawrat, Nabi Irimiyas 31:33.

sigay na tanda ng kabarakat ng Tohan. Aw maskin yaganam-anam kawaa yang kasiga sang parangay ni Nabi Mosa, wa makatanaw kanan yang mga bangsa Israil.† Na, kong yang pagatag sang Hokoman na yan yagadaa ng kasiksaan sang manosiya, yagadan ng kabarakat ng Tohan, ⁸ labaw pa sinyan yang kabarakat na pyapakita ng Tohan sang pagatag nan sang kanan Nyawa sang bago na pyagapasadan. ⁹ Kay kong yagadan ng kabarakat ng Tohan yang pagatag sang Hokoman na sabap sinyan hokomon yang manosiya na isiksaun, labaw pa sinyan makita yang kabarakat ng Tohan sang bago na pyagapasadan kay sabap sinyan atarimaun ng Tohan yang manosiya na matorid. ¹⁰ Agaw sang kabunnaan, yang kabantog ng ona na pyagapasadan na magonawa ng Hokoman baliwaa gaid kong iparias natun sang bali na kabantog ng bago na pyagapasadan. ¹¹ Aw kong aon kabantog ng ona na pamaagi maskin yalabay gaid inyan, labi da yang kabantog ng bago na pamaagi na amabilin taman sa taman.

¹² Agaw adon, sabap ng makasigoro kami na labi da yang kadyawan sining bago na pamaagi, wa kami akalluk magpayapat ng Madyaw na Gogodanun makapantag sang Almasi. ¹³ Dili kami ng magonawa ni Nabi Mosa na tyatabonan nan yang kanan parangay antak di makita ng mga bangsa Israil na yaganam-anam kawaa yang kasiga sang parangay nan.‡ ¹⁴ Na, sidto na wakto

† **3:7** 3:7 Yang makapantag sang masilaw na parangay ni Nabi Mosa mabatya sang Kitab Tawrat, Pagpanaw 34:29-35. ‡ **3:13** 3:13 Tanawa sang Kitab Tawrat, Pagpanaw 34:33.

wa silan makasabot sini na yamaitabo. Aw maskin adon, kong batyaun nilan yang yamakasorat sang Kitab Tawrat, maynang kyakatabonan oman yang kanilan dumduman. Aw di amakamang yang inyan na tabon yatabiya kong mangintoo silan sang Almasi. ¹⁵ Agaw sampay adon, kada wakto na batyaun nilan yang syosorat sang Hokoman ni Nabi Mosa, di silan makasabot kay maynang kyakatabonan pa yang kanilan dumduman. ¹⁶ Awgaid sino-sino yang amangagad kang Tagallang Isa, na, makasabot da yan kay amakamang da yang tabon sikun sang kanan dumduman. ¹⁷ Adon yang Tagallang, iyan kanan yang Nyawa ng Tohan. Aw sino-sino yang yatagan ng Nyawa ng Tagallang, waa day kapatot kanan yang Hokoman. ¹⁸ Na adon, kita na yamangintoo sang Almasi, waa day tabon sang kanatun parangay. Agaw, magonawa ng espiyo mapakita natun yang kasiga aw kabantog ng Tagallang. Aw abay pa magkadakowa yani na kasiga sarta abay pa kita isabun sabap sang kanan Nyawa sampay na amakagaon da kita kanan.

4

Barapantag yang Pagpayapat makapantag sang Almasi

¹ Na, sabap sang looy ng Tohan yatagan nan kami sining gawbuk ng pagpayapat makapantag sang bago na pamaagi na pyapasad ng Tohan. Agaw di kami kawaan ng katigsun. ² Way labot nami sang makasipug na mga inang na ininang

ng mga otaw sang tago. Di kami maglimbong aw di oman kami magisab sang pyaglaongan ng Tohan. Awgaid mapayag yang pagpakatigam nami sang kabunnaan antak way akasaway kanami ng kariko ng mga otaw. Aw yamatigam oman yang Tohan sang pyagaindo nami. ³ Awgaid kong aon mga otaw na di makasabot sang Madyaw na Gogodanun na pyapayapat nami, na, silan yang mga otaw na yagapasingadto sang narka. ⁴ Di silan amangintoo kay tyatabonan yang kani-lan dumduman ng Saytan na pyapangagadan ng mga otaw adi sining donya. Byobota nan silan antak di nilan makita yang kaamdagan ng Madyaw na Gogodanun na ansan makita yang kabarakat ng Almasi, aw iyan kanan makita yang kabarakat ng Tohan.

⁵ Na, yang pyapayapat nami dili makapantag sang sarili nami kondi pyapayapat nami na si Isa Almasi yang Dato na Labi na Mabarakat. Aw kami magonawa ng sogowanun mayo sabap sang pagpangagad nami kang Isa. ⁶ Kay yang Tohan na yagalaong, "Amaon yang kaamdagan sikun sang kaduguuman,"* yan oman yang yamatag ng kaamdagan sang kanatun dumduman antak natun katigaman daw ono yang kabarakat ng Tohan na pyapakita nan ansan sang Almasi.

⁷ Na adon kami, magonawa kami ng koon na way bili na lyalasakan ng bali na kakawasaan. Kay maskin manosiya gaid kami na way kagaga, syasarigan kami ng Tohan sining Madyaw na Gogodanun na labi na barapantag. Ininang

* **4:6** 4:6 Tanawa sang Kitab Tawrat, Tagna Donya 1:3.

nan yani antak katigaman ng kariko ng mga otaw na yang kabarakat na way kapagonawa na makita sang kanami gawbuk yagasikun sang Tohan aw dili kanami. ⁸ Madaig yang kasikotan na yadatung kanami, awgaid wa kami akatalo. Aon wakto na yamaribog kami daw ono yang dait nami inangun, awgaid wa kami akawaai ng pagsarig. ⁹ Yabay kami pakasikotan, awgaid wa kami apabayai ng Tohan. Aon wakto na apit wa da kami makabangon, awgaid wa kami akamatay. ¹⁰ Abir makain kami kadto, abay kami masaid sang kamatayun na magonawa sang kyakaagian ni Isa. Awgaid tyatabangan kami ng Tohan antak sang kinabowi nami makita oman yang kinabowi na yagasikun kang Isa Almasi. ¹¹ Kay sarta adi pa kami sang donya, aon mga otaw na marim magpatay kanami sabap sang pagpangagad nami kang Isa. Maynan yang kyakatamanan nami antak makita oman sang kanami badan na amatay yang kinabowi na yagasikun kang Isa Almasi. ¹² Agaw sagaw, abay kami masaid sang kamatayun, awgaid yani para sang kamayo kadyawan kay atagan kamo ng kinabowi na way kataposan.

¹³ Na, aon yamakasorat sang Kitab na yagalaong, “Yamangintoo ako sang Tohan, agaw yagapayapat ako ng makapantag kanan.”[†] Na, magonawa sinyan yang kanami ininang kay sabap sang kanami pagpangintoo sang Tohan yagapayapat kami sang pyaglaongan nan. ¹⁴ Kay kyakatigaman nami na yang Tohan na yagabowi

[†] **4:13** 4:13 Tanawa sang Kitab Jabor 116:10.

oman kang Tagallang Isa, magabowi oman kanami sabap sang pagkasambok nami kang Isa aw adaun nan kami upud kamayo adto sang adapan nan. ¹⁵ Pyagasabaran nami yang kariko sining kasikotan kay yani para sang kamayo kadyawan aw antak madaig pa yang amakadawat sang looy ng Tohan. Kay kong maynan, madaig oman yang amanginsokor aw magapoji kanan.

¹⁶ Agaw, sabap sinyan di kami kawaan ng katigsun sang paggawbuk nami para sang Tohan. Maskin bunna na yang kanami badan magakaloya, yang kanami pagpangintoo aw yang kinabowi na yagasikun sang Nyawa ng Tohan magakatigsun pa ng oman allaw. ¹⁷ Yang mga kasikotan na kyakaagian nami adi sang donya malabay gaid aw dili oman ng mabugat kong iparias nami sang baras na amadawat nami sabap sinyan. Kay yang amadawat nami yang kadyawan adto sang sorga na way kapagonawa aw di amawaa taman sa taman. ¹⁸ Agaw, sang kanami dumduman di nami palabiun yang makita adi sang donya kondi yang di natun makita. Kay yang maskin ono na makita malabay gaid, awgaid yang maskin ono na di natun makita, idto yang magapabilin sampay sang way kataposan.

5

Yang Bago na Badan

¹ Na adon, yaning kanatun badan adon maynang baay na pyagauyaan ta adi sining donya.

Aw maskin amaguba da yan kong amatay da kita, kyakatigaman natun na atagan kita ng Tohan ng bago na badan na akapaguya na adto sang sorga. Yani na badan wa inanga ng manosiya kondi yang Tohan, aw di oman yani amatay taman sa taman. ² Awgaid sarta adi pa kita sining donya, kyakairapan kita aw dakowa yang karim ta na maangkun natun yang bago na badan na mapakay maguya adto sang sorga. ³ Idto yang karim natun kay antak sang pagkamatay natun, yang nyawa ta di amasiling ng otaw na loba. ⁴ Agaw, sarta adi pa kita magauya sang kanatun badan, kyakairapan kita aw madaig yang kanatun kyakaridowan. Na, di natun karim na amatay da kita antak malobas natun yaning kanatun badan. Awgaid karim natun na amasoot da natun yang bago na badan na mapakay maguya adto sang sorga antak yang kanatun badan na amatay opolian da ng bago na badan na di da amatay. ⁵ Na, yang Tohan mismo yagaandam kanatun sang pagdawat sining bago na badan. Kay yatag da nan kanatun yang kanan Nyawa antak sabap kanan makasigoro kita na inangun ng Tohan yang kariko ng pyapasad nan.

⁶ Agaw, di kita kawaan ng katigsun ng pangatayan maskin kyakatigaman natun na sarta adi pa kita magauya sang kanatun badan, di pa kita adto sang pyagaayaan ng Tagallang. ⁷ Kay sarta adi pa kita sang donya, pyapangagadan natun yang Tagallang sabap sang pagsarig natun kanan maskin di pa natun yan makita. ⁸ Bunna na wa kita akawaai ng katigsun maskin kallini da gao natun panawan yaning badan aw maguya

adto sang sorga upud sang Tagallang. ⁹ Awgaid adon, daw adi pa kita sang donya atawa adto da sang ahirat, yamaningkamot kita maginang ng maskin ono na amakasowat kanan. ¹⁰ Kay kyakatigaman natun na madatung yang allaw na yang kariko natun kinaanglan mangadap sang Almasi antak hokoman nan kita aw atagan nan kita ng dait sang kada isa kanatun sobay sang yamainang ta adi sang donya, daw madyaw atawa maat.*

Yang Pagpakadyaw sang Relasyon ng Manosiya adto sang Tohan

¹¹ Agaw, sabap ng kyakatigaman nami na kinaanglan kami manobag sang Tagallang, pyapaningkamotan nami na amangagad yang mga otaw sang pyagaindo nami. Yamatigam yang Tohan na madyaw yang kanami katoyowan kay kyakatigaman nan yang maskin ono na iyan sang dumduman aw pangatayan nami. Aw karim ko gao na kyakatigaman oman mayo inyan. ¹² Na, ayaw kamo magdumdum na maynini yang pyagalaong nami antak bantogon da oman yang sarili nami. Dili! Yagalaong gaid kami sinyan antak aon akapasibantog mayo kanami aw aon ikatobag mayo sang mga otaw na yang pyapangambog nilan yang makita gaid ng mata aw dili ng iyan sang pangatayan. ¹³ Kong aon mga otaw na yagadumdum na magonawa kami ng sangu, di bali basta mapoji gaid yang Tohan. Awgaid kong matorid yang dumduman nami, na,

* **5:10** 5:10 Yang makapantag sang *paghokom* sang ininang ng mga yamangintoo mabatya sang Kitab Injil, 1 Korinto 3:12-15.

yani para sang kamayo kadyawan. ¹⁴ Yang looy ng Almasi kanatun yang pyagasabapan ng kariko ng ininang nami. Kyakatigaman nami na kong sangka otaw yang yamatay poli sang kariko ng mga otaw, mana nan na yamatay oman yang kariko nilan. ¹⁵ Na, yagapakamatay yang Almasi para sang kariko natun-mayo antak kita na bowi adon, di da ng kallini natun yang apangagadan ta kondi yang karim ng Almasi kay yamatay aw yamabowi oman yan sabap kanatun.

¹⁶ Agaw adon, yamaisab da yang pagtanaw nami sang mga otaw aw di da parias sang kyakaanadan na dumduman ng manosiya. Mag-onawa sinyan yang pagtanaw nami sang Almasi sangaon, awgaid adon yamaisab da yang dumduman nami makapantag kanan. ¹⁷ Agaw, sino-sino yang yagakasambok sang Almasi, yamabago da yan na maynang bago yan na byabaoy ng Tohan. Yang dadaan na kinaiya nan pyopolian da ng bago aw madyaw na kinaiya. ¹⁸ Na, yang kariko sinyan ininang ng Tohan kay pyapaori da nan yang madyaw na relasyon natun adto kanan sabap sang Almasi. Aw kami yang yatagan nan ng gawbuk ng pagpayapat makapantag sinyan. ¹⁹ Kay yani yang pyapayapat nami na sabap sang Almasi pyapaori da ng Tohan yang madyaw na relasyon ng mga manosiya adto kanan aw di da nan odumdumun yang mga dosa nilan. Aw syasarig nan kanami yani na kabunnaan antak apayapat nami adto sang mga otaw.

²⁰ Agaw, mga sinogo kami ng Almasi. Aw sang pagpayapat nami maynang yang Tohan da mismo yang yagalaong kamayo. Agaw, sabap

sang kapatot ng Almasi pangayoon nami kamayo na magabarik da kamo adto sang Tohan. ²¹ Yang Almasi way dosa, awgaid pyapapusan kanan ng Tohan yang kanatun mga dosa kay antak sabap sang pagkasambok natun sang Almasi atarimaun kita ng Tohan na matorid.

6

¹ Na, sabap ng yagagawbuk kami para sang Tohan, pangayoon nami kamayo na di mayo sapadan yang looy aw tabang ng Tohan na yamadawat mayo. ² Kay yamakasorat sang Kitab na yagalaong yang Tohan,

“Sang wakto na pyagakahanda ko na apakita ko kanmo yang kanak kadyawan, tyatarima ta kaw.

Sang wakto ng paglowas ko kanmo, tyatabangan ta kaw.”*

Agaw, paningug kamo kay adon yang wakto na apakita kamayo ng Tohan yang kadyawan nan. Adon yang wakto ng paglowas nan kamayo.

Yang Pagsabar ni Paulus sang Kasikotan

³ Na, sang kanami paggawbuk para sang Tagallang di nami karim na aon akasaway kanami. Agaw, wa kami magainang ng maskin ono na makababag sang mga otaw sang pagpangagad nilan sang Tagallang. ⁴ Sang kariko ng ininang nami pyapakita nami na kami mga sogowanun ng Tohan. Maskin yagakatuna-tuna yang kasikotan na kyakaagian nami, pyagasabaran

* **6:2** 6:2 Yani na ayatan yamakasorat sang Kitab Tawrat, Nabi Isayas 49:8.

nami yang kariko sinyan. ⁵ Pyapabadasan kami aw pipiriso aw pyapasakitan kami ng madaig na mga otaw. Aon wakto na sobra yang kanami pag-gawbuk, way katoog nami aw way oman pagkan. ⁶ Pyapakita oman nami na bunna kami na mga sogowanun ng Tohan sabap sang madyaw aw matorid na batasan. Sotti yang kanami pangatayan, aon kanami katigam aw pagsabot sang kabunnaan ng Tohan, masabar kami aw madyaw kami sang kapagonawa nami. Idi sang kanami pangatayan yang Nyawa ng Tohan aw iklas yang looy nami sang kadaigan. ⁷ Yang pya-payapat nami yang bunna na indowan aw yang ininang nami yagadan ng kabarakat ng Tohan. Yang paginang nami ng matorid magonawa ng armas ng sondao na panlaban aw pangsaanig sang sarili. ⁸ Sang kanami paggawbuk para sang Tagallang aon wakto na abantogon kami ng mga otaw aw aon oman wakto na apakaspugan kami. Aon yagalaong ng madyaw makapantag kanami, aw aon oman yagalaong ng maat. Aon yagalaong na mga limbongon kami, awgaid aag bunna yang pyaglaongan nami. ⁹ Sang pagtanaw ng kadaigan dili kami ng ilado, awgaid sang kabunnaan, ikilaa kami ng kariko. Maskin ugun-ugun kami masaid sang kamatayun, bowi pa kami. Pyapabadasan kami, awgaid wa kami akamatay. ¹⁰ Maskin dakowa yang karido nami, yamasawat oman kami. Miskinan kami, awgaid madaig yang yatagan ng kadyawan sabap kanami. Maskin way kakawasaan nami adi sining donya, tagtomon kami ng kariko ng mga butang.

11 Mga kalomonan ko ansan sang Korinto, pyagalaong da ta kamo sang kariko ng idi sang pangatayan ko kay dakowa yang looy ko kamayo. 12 Way kolang sang looy ko kamayo, awgaid kamo, kolang yang looy mayo kanak. 13 Yaning pyaglaongan ko kamayo magonawa sang pyaglaongan ng ama adto sang mga anak nan. Agaw, pakadakowaa oman mayo ako sang pangatayan mayo magonawa sang ininang ko kamayo.

Dait Magpakawat sang maskin ono na Maat

14 Na adon, ayaw kamo mapagsambok ng dum-duman sang mga wa apangintoo sang Almasi. Kay di oman mapakay na magakasambok yang madyaw aw yang maat atawa yang kaamdagan aw yang kaduguuman. 15 Yang Almasi aw yang Saytan, di mapakay na magakaoyon silan. Agaw, yang yamangintoo aw yang wa apangintoo, di oman mapakay na magakaoyon silan. 16 Yang Baay ng Tohan di mapakay inangun ng pagsasambayanan ng mga barhala. Na adon, kita-kamo na yamangintoo sang Almasi magonawa ng baay na pyagaayaan ng bowi na Tohan. Kay aon yamakasorat na yagalaong yang Tohan,
 “Magauya ako ansan kanilan aw umupud ako kanilan.

Ako da yang Tohan na apangagadan nilan aw silan yang mga otaw ko.”†

17 Aw yagalaong oman yang Tohan,

† **6:16** 6:16 Yani na ayatan yamakasorat sang Kitab Tawrat, Pangibada 26:12 aw sang Kitab Tawrat, Nabi Isikiyal 37:27.

“Panawi mayo yang mga otaw na wa apangagad kanak aw pagpakawat kamo kanilan.

Ayaw kamo magagad sang paginang ng haram.

Kong maynan, atarimaun ta kamo.”‡

18 “Ako yang amainang ng Ama mayo

aw kamo oman amainang ng mga anak ko.”§

Na, idto yang pyaglaongan ng Tohan na Labi na Mabarakat.

7

1 Idto sagaw, mga kalomonan ko, sabap sini na mga pasad ng Tohan kanatun, dait na biyaan da natun yang maskin ono na amakabatar sang kanatun pangatayan. Aw sabap sang alluk ta sang Tohan dait na paningkamotan natun na amainang kita ng sotti sang adapan nan.

Yang Kasawat ni Paulus

2 Adon, pangayoon ko oman kamayo na pakadakowaun mayo kami sang pangatayan mayo. Way ininang nami na maat sang maskin sino kamayo. Way sino-sino na dyadaa nami sang kadosaan aw way sino-sino oman na lil-imbongan nami. 3 Wa ako magalaong sini antak hokoman ta kamo. Kay magonawa sang pyagalaong da ko, dakowa kamo sang pangatayan nami aw maskin bowi pa atawa patay da, magagad-agad kita-kamo. 4 Dakowa yang pagsarig ko kamayo aw pyapasibantog ta kamo. Maskin madaig yang kanami kasikotan,

‡ 6:17 6:17 Yani yang yamakasorat sang Kitab Tawrat, Nabi Isayas 52:11. § 6:18 6:18 Yani na ayatan yamakasorat sang Kitab Tawrat, 1 Samuel 7:14.

matigsun oman yang pangatayan ko aw bali na kasawat ko sabap kamayo.

⁵ Kay sangaong pagdatung nami sang Maki-doniya, way kanami pagpatana. Maskin wain na banwa na kyakadtowan nami, pyapakasikotan kami. Madaig yang mga kalaban na yosopak kanami aw yamalluk kami. ⁶ Awgaid yang Tohan na matigam magpakatigsun sang pangatayan ng mga otaw na yamarido, pyapakatigsun nan yang pangatayan nami sabap sang pagdatung ni Titos.

⁷ Yagakatigsun yang pangatayan nami dili gaid sabap sang pagkita nami kanan, awgaid sabap oman sang pagdungug nami na pyapakatigsun mayo yang pangatayan nan. Gyogogod nan kanami na bali na kamingaw mayo kanak aw yamarido kamo sabap sang yamaitabo, aw dakowa da yang kallini mayo domapig kanak. Sang pagdungug ko sinyan, bali na kasawat ko.

⁸ Na, maskin yatagan ta kamo ng karidowan sabap sidtong surat ko kamayo,* wa ako mag-abasul na syosurat ko inyan. Sang pirmiro, yagabasul ako kay kyakatigaman ko na syasakit-an kamo abir pa ng madari gaid. ⁹ Awgaid adon yamasawat ako, dili sabap ng pyapakaridowan ta kamo awgaid sabap ng yang karidowan mayo yagadaa kamayo sang pagtawbat. Na, idtong karidowan mayo kahanda ng Tohan. Agaw, yang kanami surat wa makapagkaat kamayo kondi yagaatag kamayo ng kadyawan. ¹⁰ Kay yang karidowan na yatag ng Tohan sang manosiya

* **7:8** 7:8 Yang *surat* na karim ipasabot ni Paulus idtong pyagalaong nan sang sura 2:3-4.

makadaa kanilan sang pagtawbat aw pagbago ng pangatayan antak silan malowas. Agaw, di dait magbasul sinyan. Awgaid yang karidowan na kadodonya gaid makadaa kanilan sang kamatayun na magonawa ng kasiksaan adto sang narka.

¹¹ Tanawa mayo daw ono yang bonga ng karidowan na yatag kamayo ng Tohan. Bali na kaiklas ng pagdawat mayo sang kanami pyaglaongan. Bali na kallini mayo magpakita kanami na way labot mayo sidtong dosa na yamainang ansan kamayo. Awgaid bali na kadaman mayo sidtong otaw na yamakadosa[†] aw yamalluk kamo daw ono yang amaitabo sabap sinyan. Dakowa yang karim mayo na mapagkita kanak. Aw dakowa oman yang karim mayo na idisiplinaun idtong yamakadosa. Sang kariko ng ininang mayo pyapakita mayo kanami na karim mayo maginang ng matorid. ¹² Na, yagasorat ako kamayo sangaon dili gaid sabap sidtong otaw na yamakadosa atawa sabap sang mga otaw na syasakitan kondi karim ko gao na mapakita mayo sang adapan ng Tohan na yamangagad kamo kanami. ¹³ Na, idto sagaw yang ininang mayo aw sabap sinyan yagakatigsun yang pangatayan nami. Aw dili gaid inyan kondi yallabi pa yang kasowat nami pagkita nami na dakowa oman yang kasowat ni Titos. Yamasowat yan kay magaan da yang ginawa nan sabap kamayo.

¹⁴ Sangaong pagsogo ko kanan adto kamayo, pyapasibantog ta kamo adto kanan aw wa

[†] **7:11** 7:11 Yang makapantag sang otaw na yamakadosa adto sang Korinto mabatya sang sura 2:5-11.

mayo ako apakasipugi. Kay magonawa ng aag bunna yang pyaglaongan nami kamayo, pyapangimunnaan ni Titos na bunna oman yang pagpasibantog nami makapantag kamayo. ¹⁵ Kada kadumduman ni Titos na dyadawat mayo yan na dakowa yang addat mayo kanan aw yamangagad kamo sang kariko ng pyagaindo nan kamayo, kyakadogangan pa yang looy nan kamayo. ¹⁶ Aw yamasowat oman ako kay kyakatigaman ko na kasarigan ta kamo.

8

Makapantag sang Pagsidoka

¹ Adon, mga kalomonan, karim nami apakatigam kamayo yang ininang ng mga jamaa adto sang probinsya ng Makidoniya sabap sang looy kanilan ng Tohan. ² Maskin madaig yang kasikotan na kyakaagian nilan, labi pa yang kasowat nilan. Aw sabap sining kasowat nilan dakowa yang pagtabang nilan sang mga kalomonan abir pa bali na kamiskin nilan. ³ Makasaksi ako na yagaatag silan taman ng amagaga nilan aw labaw pa sinyan. Way yagapugus kanilan kondi iklas yang pagatag nilan. ⁴ Kay sikun sang tibok nilan na pangatayan yamangayo silan kanami na kong mapakay, amapil oman silan sang pagtabang sang mga otaw na sakop ng Tohan adto sang Yahodiya. ⁵ Wa kami magadumdum na maynan yang inangun nilan, awgaid ona-ona, syasarig nilan yang ginawa nilan adto sang Tagallang aw sonod kanami kay idto yang kahanda ng Tohan.

⁶ Agaw, sabap ng si Titos yang yatabang kamayo sangaon sang pagtipon ng sidoka mayo para sang mga taga Yahodiya, syosogo nami yan na magbarik adto kamayo antak makatabang yan kamayo sang pagtapos sini na gawbuk. ⁷ Na, way kolang kamayo sang maskin ono na kadyawan. Matigsun yang pagpangintoo mayo, matigam kamo magindo, aw dakowa yang katigam mayo. Iklas yang pagpangagad mayo sang Tagallang aw dakowa yang looy mayo kanami. Agaw adon, karim nami na di oman kamo magakolang sining madyaw na gawbuk ng pagtabang sang mga kalomonan.

⁸ Na, wa ako magasogo kamayo sang pagatag. Awgaid pyagalaong ko kamayo na iklas yang pagtabang ng kadaigan kay karim ko na oson-odon mayo silan antak mapakita oman mayo na bunna yang looy mayo sang kalomonan mayo.

⁹ Kay kyakatigaman mayo daw ono yang ininang ni Isa Almasi na kanatun Tagallang sabap sang looy nan kanatun. Maskin iyan kanan yang kariko ng kakawasaan, bibiyaan nan inyan aw yagapakamiskin sabap kanatun kay yamabaoy yan ng manosiya adi sang donya. Ininang nan yani antak sabap kanan atagan kita-kamo ng kakawasaan adto sang sorga.

¹⁰ Na, yani yang tambag ko kamayo. Madyaw kong padayonon mayo yang pagtipon ng sapi na pyagasogdan mayo sang yamagi na toig.* Kay kamo yang yamakaona sang pagatag aw

* **8:10** 8:10 Makapantag sang *pagtipon ng sapi* tanawa sang Kitab Injil, 1 Korinto 16:1-2.

kamo oman yang ona na yagadumdum sang paginang sinyan. ¹¹ Agaw, padayona da mayo yani na gawbuk ng pagtabang mayo. Daw monono yang kasawat mayo sangaon sang pagatag, maynan oman gao yang kasawat mayo sang pagtapos sinyan. Aw pagatag kamo taman ng amagaga mayo. ¹² Kay kong yang pagsidoka mayo iklas sang pangatayan mayo, atarimaun ng Tohan yang maskin ono na ikaatag mayo. Di kinaanglan magatag ng di mayo amagaga.

¹³ Na, di ko karim na kairapan kamo para gaid katabangan mayo yang kadaigan. Awgaid karim ko na magtinabangay kita-kamo antak way sino-sino na okolangan. ¹⁴ Kay adon na madyaw yang kabutang mayo, dait gaid na atabangan mayo yang mga kalomonan na aon panginaanglan. Kong kisuum sangallow kamo da oman yang aon panginaanglan aw silan yang madyaw yang kabutang, na, makatabang da silan kamayo. Sang mayninyan na pamaagi pantay-pantay yang pagtinabangay. ¹⁵ Magonawa yan sang yamakasorat sang Kitab na yagalaong, "Yang otaw na yagatipon ng madaig, wa akasobrai.

Aw yang yagatipon ng tagbis, wa akakolangi."†

Si Titos aw yang mga Inagad nan Syosogo adto sang Korinto

¹⁶ Pyapanginsokoran ko yang Tohan kay yatagan nan si Titos ng dakowa na kallini tomabang kamayo magonawa sang kallini nami. ¹⁷ Kay

† **8:15** 8:15 Yani na ayatan yamakasorat sang Kitab Tawrat, Pagpanaw 16:18.

dili gaid na yosogot dayon yan sang angyo nami na komadto kamayo, kondi iklas oman yang pangatayan nan na makadto kay dakowa yang kallini nan tomabang kamayo. ¹⁸ Paagadun nami kang Titos yang sambok na lomom na byabantog ng mga jamaa sang kariko ng mga banwa sabap sang paggawbuk nan para sang Madyaw na Gogodanun. ¹⁹ Dogang pa sinyan, yan oman yang pipili ng mga jamaa na amagad kanami sang pagdaa ng sidoka adto sang mga kalomonan sang Yahodiya. Yani na gawbuk inangun nami antak mapoji yang Tagallang aw antak mapakita nami sang mga kalomonan na iklas yang kallini nami tomabang kanilan. ²⁰ Karim oman nami na upudan kami sini na lomom antak way akasaway kanami sang pagdaa sining dakowa na tabang. ²¹ Kay pyapaningkamotan nami maginang daw ono yang matorid dili gaid sang adapan ng Tagallang, awgaid sang adapan oman ng mga otaw.

²² Na, aon sambok oman na lomom na apaa-gadun nami kanilan Titos. Yani na lomom makapila da nami simai aw kyakatigaman nami na masub yan maggawbuk. Aw adon labi da yang kallini nan na makadto kamayo sabap sang dakowa na pagsarig nan kamayo. ²³ Bain kang Titos, inagad ko yan sang paggawbuk para kamayo. Aw yang idtong dowangka otaw na mga lomom ta na amagad kanan, mga sinogo silan ng mga jamaa aw yang kinabowi nilan yagaatag ng kabantog sang Almasi. ²⁴ Agaw, pagdatung nilan ansan kamayo, pakitaan mayo kanilan yang looy mayo antak mapangimunnaan ng kariko ng mga

jamaa na bunna yang looy mayo aw bunna oman yang pagpasibantog nami makapantag kamayo.

9

Yang Pagtabang sang mga Kalomonan adto sang Yahodiya

¹ Na, di da kinaanglan na soratan pa ta kamo makapantag sang pagtabang sang mga otaw na sakop ng Tohan adto sang Yahodiya. ² Kay kyakatigaman ko na dakowa yang kallini mayo tomabang. Agaw pyapasibantog ta kamo adto sang mga kalomonan sang Makidoniya aw pyagalaong ko silan na kamo ansan sang Akaya, andam da kamo tomabang sikun pa sidtong yamagi na toig. Na, pagdungug nilan sinyan, yamarim oman yang kadaigan kanilan tomabang. ³ Awgaid adon, osogoon da ko silan Titos ansan kamayo antak makatabang silan kamayo sang pagtipon ng sidoka mayo kay di ko karim na kawaan ng kapantagan yang pagpasibantog ko makapantag kamayo, aw antak andam yang sidoka mayo magonawa sang pyagalaong ko. ⁴ Kay kong aon amagad kanak na taga Makidoniya sang pagkadto ko kamayo aw makita nilan na wa pa itipona yang sidoka mayo, sang way dowadowa na akasipugan da kami, awgaid labaw pa kamo kay pyapasibantog ta kamo adto kanilan. ⁵ Agaw yagadumdum ako na kinaanglan ko paonaun yaning toongka lomon ansan kamayo sang pagandam ng sidoka na pyapasad mayo kay antak pagdatung ko ansan kamayo, yandam da yan. Kay kong maynan,

mapakita mayo na iklas yang pagatag mayo sining sidoka aw wa kamo opugusa.

Atagan kita ng Kadyawan antak Makatabang kita sang Kadaigan

⁶ Na, dumduma mayo yani na pasombingay. Yang otaw na yagatanum, kong tagbis gaid yang bini na tyatanum nan, tagbis oman yang amagani nan. Awgaid kong madaig yang bini, madaig oman yang amagani nan. ⁷ Agaw, yang kada isa kamayo dait magatag daw ono yang pyagabuut mayo. Di dait magatag sikun sang mabugat na pangatayan atawa sabap ng yama-pugus gaid kamo. Kay kyakallinian ng Tohan yang otaw na iklas yang pagatag. ⁸ Aw yang Tohan makaatag kamayo ng ridski na labaw pa sang kariko ng kikinaanglan mayo antak way gaid kolang kamayo kondi aon pay sobra antak makatabang oman kamo sang kadaigan. ⁹ Magonawa yan sang yamakasorat sang Kitab, “Dakowa yang tabang nan sang mga miskinan.

Yang kadyaw sang ininang nan di akaringawan taman sa taman.”*

¹⁰ Yang Tohan yang yagaatag ng bini adto sang mga magsasabod antak aon akanun nilan. Yan da oman yang magaatag kamayo ng ridski antak aon oman ikatabang mayo sang kadaigan aw antak dakowa yang amagani mayo na bonga sang kadyawan na ininang mayo. ¹¹ Agaw, labi-labi yang ridski na atag kamayo ng Tohan antak makatabang oman kamo sang kadaigan

* **9:9** 9:9 Yani na ayatan yamakasorat sang Kitab Jabor 112:9.

sang maskin ono na kikinaanglan nilan. Aw pagdaa nami sang sidoka mayo adto sang mga kalomonan, madaig yang amanginsokor sang Tohan sabap sining tabang mayo. ¹² Na, yani na pagatag ng sidoka mayo dili gaid makatabang sang mga sakop ng Tohan sang mga kikinaanglan nilan, kondi sabap oman sinyan madaig yang mga otaw na amanginsokor sang Tohan. ¹³ Kay sabap sini na tabang mayo mapakita mayo kanilan na bunna yang pagpangagad mayo sang Madyaw na Gogodanun makapantag sang Almasi na idto yang pyapangintoowan mayo. Agaw, pojiun nilan yang Tohan aw dili gaid sabap ng yatabang kamo kanilan kondi sabap ng yatabang oman kamo sang kariko ng mga otaw. ¹⁴ Dogang pa sinyan, pagadowaan kamo nilan aw apakadakowaun kamo nilan sang pangatayan nilan kay kyakatigaman nilan na yakatabang kamo kanilan sabap sang bali na looy kamayo ng Tohan. ¹⁵ Agaw, panginsokoran ta yang Tohan sabap sang dakowa na kadyawan na yatag nan kanatun!

10

Yang Pagdepensa ni Paulus sang Gawbuk nan

¹ Na adon, aon pagalaong ko kamayo. Kay aon kono mga otaw ansan kamayo na yagalaong na ako yani, si Paulus, talawan kong ansan ako kamayo, awgaid maisug kong mawat ako kamayo. Na adon, magonawa sang Almasi na maloyanun yagaangyo ako kamayo ² na di mayo ako pugusun sang pagpakita ng kaisug

ko pagdatung ko ansan kamayo. Kay wa ako akalluk magkaisug sidtong mga otaw na ya-galaong na yang kanami batasan magonawa da gaid sang mga otaw na kadodonya yang dumdu-man. ³ Bunna na manosiya gaid kami, awgaid yang kanami pamaagi ng papaglaban sang mga yosopak sang kabunnaan dili ng pamaagi ng manosiya. ⁴ Kay sang papaglaban nami wa kami magasarig sang dumduman aw katigam ng manosiya kondi sang katigam aw kabarakat na yatag kanami ng Tohan. Aw sabap sinyan amatalo nami yang maskin ono na dumduman na sopak sang bunna na indowan makapantag sang Tohan. ⁵ Agaw, sabap sang kabarakat ng Tohan ogubaun nami yang sayup na mga pyaglaongan ng mga otaw aw yang pagpaambog nilan na idto yang yagababag kanilan antak di silan makakilaa sang Tohan. Aw yang maskin ono na dumduman nilan na sayup isabun nami sang madyaw na dumduman antak mangagad da silan sang Almasi. ⁶ Na, kong makita nami na tyatarima aw pyapangagadan da mayo yang pyagaindo nami, na, andam kami na idisiplinaun yang sino-sino na wa apangagad sinyan.

⁷ Na, yang paghokom mayo sang otaw sabap sang yamakita gaid mayo, awgaid wa mayo akatigami daw ono yang iyan sang pangatayan nan. Kong aon otaw ansan kamayo na ya-gadumdum na yan sakop ng Almasi, dait nan dumdumun na kami oman mga sakop ng Almasi na magonawa kanan. ⁸ Maskin maynang sobra da yang kanak pagpasibantog sabap sang kapatot na yatag kanak ng Tagallang, wa ako

akasipug kay yani na kapatot wa ko agamita sang pagsapad kamayo awgaid sang pagpakatigsun sang pagpangintoo mayo. ⁹ Di ko karim na magadumdum kamo na pyagaalluk ta kamo pinaagi sang mga sorat ko kamayo. ¹⁰ Kay yang kadaigan ansan kamayo yagalaong, “Sang sorat nan, maisug si Paulus aw mabugat yang pyaglaongan nan. Awgaid kong yagaatobang yan kanatun, maynang way kapatot nan aw di matigam maglaong-laong.” ¹¹ Yang mga otaw na yagalaong ng mayninyan, dait nilan katigaman na daw ono yang syosorat ko adon na mawat ako kamayo, maynan oman yang inangun ko kong ansan da ako kamayo.

¹² Na, di gaid kami maglaong na parias atawa magonawa kami sidtong mga otaw na bali na pagbantog sang sarili nilan. Kasanguan yang ininang nilan kay silan yang yamainang ng sokatan sang maskin ono na ininang nilan! ¹³ Awgaid kami, di nami karim na kasobraan yang pagpasibantog nami. Kay yan gaid yang pyapasibantog nami yang kapatot aw gawbuk na syasarig ng Tohan kanami aw kabain sinyan yang kanami gawbuk ansan kamayo. ¹⁴ Kong wa kami makakadto kamayo sangaon, mapakay maglaong na way kapatot nami kamayo aw sobra da yang pagpasibantog nami. Awgaid sang kabunnaan, kami yang ona na yakadto kamayo antak magpayapat ng Madyaw na Gogodanun makapantag sang Almasi. ¹⁵ Agaw dili ng sobra yang kanami pagpasibantog kay wa kami magaangkun atawa magapaambog sang gawbuk ng kadaigan na wa nami inanga. Awgaid

yang karim nami na magakatigsun pa yang pagpangintoo mayo aw magakadakowa pa yang kanami gawbuk ansan kamayo. ¹⁶ Kay kong maynan, makakadto da kami sang kadaigan pa na mga banwa na mawat pa kamayo antak magpayapat ng Madyaw na Gogodanun. Kay di nami karim angkunun atawa ipaambog yang gawbuk na ininang ng kadaigan. ¹⁷ Kay aon yamakasorat sang Kitab na yagalaong, “Sino-sino yang mallini magpasibantog, yan gaid yang dait nan ipasibantog yang ininang ng Tohan.”* ¹⁸ Kay yang otaw na atarimaun ng Tohan dili idtong otaw na yagabantog sang ginawa nan kondi idtong yagapakasawat kanan.

11

Si Paulus aw yang mga Sahabat na dili ng Bunna

¹ Adon, pangayoon ko kamayo na di kamo magkataka sang pagpaambog ko maskin maynang kasanguan inyan. Tabiya, pagsabari da gaid mayo ako. ² Dakowa kamo sang pangatayan ko, agaw yagasilos ako kamayo magonawa sang Tohan na yagasilos sang kanan mga otaw. Kay kamo magonawa ng daaga na sotti na pyapasad ko na ipakawin sang sasambokay na usug na way lain kondi yang Almasi. ³ Awgaid yamarido ako kay basin makasoway kamo sang pagpangagad mayo sang Almasi aw di da ng iklas yang pangatayan mayo adto kanan. Kay basin amailad

* **10:17** 10:17 Yani yang yamakasorat sang Kitab Tawrat, Nabi Irimiyas 9:24.

kamo na magonawa kang Sitti Awa sangaon na lilimbongan ng bila na matigamay mamakak.*

⁴ Yang idto yang kyakallukan ko kay madari kamo mangintoo sang maskin sino na yakaon kamayo aw yagaindo kamayo ng makapantag kang Isa na tuna sang pyagaindo nami. Aw tyatarima oman mayo yang pyagaindo nilan makapantag sang Nyawa ng Tohan aw maskin pa yang madyaw kono na gogodanun na tuna sang yamadawat mayo sikun kanami. ⁵ Na, sang kanak dumduman di ako akabintaan ng katigam sidtong mga otaw na yagapaambog na silan kono yang matigamay na mga sahabat. ⁶ Basin bunna na di ako matigam maglaong-laong, awgaid maum yang katigam ko makapantag sang Tohan. Aw kyakatigaman mayo yan kay makapila ko yan pakitaan kamayo sang kariko ng pyagaindo ko kamayo.

⁷ Sang pagpayapat ko kamayo ng Madyaw na Gogodanun na yagasikun sang Tohan, wa ako magapabayad kamayo. Yagapababa ako sang ginawa ko para sang kamayo kadyawan. Na, sayup ba idtong ininang ko? ⁸ Sarta yagagawbuk ako ansan kamayo tyatabangan ako ng kadaigan na mga jamaa sang mga panginaanglan ko. Maynang yamangawat ako kanilan antak makatabang ako kamayo. ⁹ Aw sidto na mga wakto na kyokolangan ako sang mga panginaanglan ko, wa ako amangayo ng tabang sang abir sino kamayo kay yang mga kalomonan ta na

* **11:3** 11:3 Yang makapantag sang *paglimbong ng bila* kang Sitti Awa mabatya sang Kitab Tawrat, Tagna Donya 3:1-5 aw 13.

yagasikun sang Makidoniya yagaatag kanak ng kikinaanglan ko.† Na, sikun pa sang pukas pyapaningkamotan ko na di ako magdistorbo kamayo aw maskin sang madatung pa na mga allaw di oman ako amangayo ng tabang kamayo. ¹⁰ Agaw, di gaid amawaa yaning pagpasibantog ko. Kay way sino-sino sang tibok probinsya ng Akaya na makapaglaong na yamangayo ako ng tabang kamayo. Bunna yani na pyaglaongan ko kay idi kanak yang Almasi. ¹¹ Adon, nanga sa wa ako amangayo kamayo? Sabap ng way looy ko kamayo? Yang Tohan yang yamatigam na dakowa yang looy ko kamayo!

¹² Awgaid padayonon pa ko yang ininang ko na di ako magpabayad sang pagpayapat ko antak yang idtong mga otaw na sahabat konohay di makapaambog atawa makapaglaong na mago-nawa kanami yang kanilan gawbuk kay sang kabunnaan, yagapabayad silan. ¹³ Dili silan ng bunna na mga sahabat. Mga limbongon silan na yagapakita-kita gaid na silan mga sahabat ng Almasi. ¹⁴ Na, ayaw kamo magkatingaa kay maskin yang Saytan yagapakita-kita na yan sambok na malaikat na iyan sang kaamdagan. ¹⁵ Agaw, di oman kita magkatingaa kong yang mga otaw na sakop ng Saytan matigam magpakita-kita na mga sogowanun silan ng Tohan. Awgaid madatung yang allaw na isiksaun silan sabap sang ininang nilan.

Yang mga Kasikotan na Pyagasabaran ni Paulus

† **11:9** 11:9 Tanawa sang Kitab Injil, Pilipi 4:14-15.

¹⁶ Na, barikun ko yang pyaglaongan ko na ayaw kamo magdumdum na sangu ako. Awgaid kong maynan yang dyudumdum mayo kanak, na, pagsabari da mayo ako aw paningugi mayo yang tagbis na pagpaambog ko. ¹⁷ Yaning pagpaambog ko dili ng karim ng Tagallang, awgaid yagalaong ako adon na magonawa ng sangu. ¹⁸ Awgaid sabap ng madaig ansan kamayo yang yagapaambog sang yamainang nilan adi sang donya, na, ako da oman yang magapaambog. ¹⁹ Kay maskin sagaw mga matigamay kamo, yamasowat kamo maningug sang mga sangu! ²⁰ Sang kabunnaan, yosogot kamo na amainang kamo ng mga allang nilan, na akamangun yang mga kabtangan mayo, na ilimbongan kamo nilan, atamayun kamo aw apakaspipugan. ²¹ Na, yamasipug da ako maglaong na talawan kami kay wa nami amainang yang yamainang nilan kamayo.

Na, maskin ono yang pyapangambog nilan, yan da oman yang akapangambog ko. Awgaid timani mayo na yagalaong ako na magonawa ng sangu. ²² Yagapaambog silan na bunna silan na Hibrani. Na, Hibrani oman ako. Yagalaong oman silan na mga topo silan ni Israil aw topo ni Nabi Ibrahim. Ako oman, topo oman ako ni Israil aw topo oman ni Nabi Ibrahim. ²³ Yagalaong silan na mga sogowanun kono silan ng Almasi. Na, labi da ako. Adon, magonawa ng sangu da oman yani na pagpaambog ko. Awgaid makapaglaong ako na labi da ako na sogowanun ng Almasi kay labaw pa kanilan yang paggawbuk ko para kanan. Makapila da ako kapiso na labaw

pa kanilan, labaw pa kanilan yang pagbadas kanak aw sang makapila da na wakto masaid ako sang kamatayun. ²⁴ Makalima ako kabadasi ng kapagonawa ko na Yahodi ng tag-39 ka badas. ²⁵ Makatoo ako palowa ng mga taga Roma aw makaisa ako bonowa ng bato antak ako patayun. Makatoo malonod yang bangka na syasakayan ko aw makaisa disinyan yagalotaw-lotaw ako adto sang laod ng sangallaw aw sanggabi. ²⁶ Sang pagpanaw-panaw ko madaig yang kasikotan na kyakaagian ko. Kyakasikotan ako sabap sang pagtaripag sang mga tobig aw sabap oman sang mga tolisan. Pyapakasikotan ako ng mga Yahodi aw dili ng Yahodi. Yamagi ako ng kasikotan adto sang mga syodad aw adto sang mga baryo. Aw adto oman sang dagat, makallukay yang kyakaagian ko. Aw pyapakasikotan oman ako ng mga otaw na yagapakita-kita gaid na mga lomon silan sang pagpangintoo. ²⁷ Aon wakto na sobra yang gawbuk ko aw way abay katoog ko. Pyagasabaran ko yang kagutum aw kalangga. Makapila ako kolangi ng pagkan, dagom aw kasilongan. ²⁸ Na, dili gaid yang idto yang kasikotan ko kondi kada allaw yamarido oman yang ginawa ko sabap sang kabutang ng kariko ng mga jamaa. ²⁹ Kong aon kyakatigaman ko na lomon na dili ng matigsun yang pagpangintoo, kyakabugatan yang ginawa ko sabap kanan. Aw kong aon lomon na yamadaa sang pagpakadosa, grabi yang kasakit ng ginawa ko.

³⁰ Na, kong pugusun ako magbantog sang ginawa ko, yani gaid yang ipasibantog ko yang mga kasikotan na kyakaagian ko na idto yang

yagapakita na way kagaga ko kong ako gaid. ³¹ Yang Tohan na Ama ni Tagallang Isa, na yan yang dait pojiun taman sa taman yamatigam na bunna yang pyagalaong ko. ³² Sangaong adto ako sang syodad ng Damaskos, pyapabantayan ng gobirnadador na sakop ni Soltan Aritas yang mga powertaan ng syodad antak ako dakupun. ³³ Awgaid tyatabangan ako ng mga kaupdanan ko. Byubutang nilan ako sang bokag aw tyoton-ton nilan ako adto sang loyo ng mataas na padir, agaw yamakalayas ako.

12

Makapantag sang Pyapakita ng Tohan kang Paulus

¹ Na, maynang yamapugus ako mayo magpadayon sining pagpasibantog ko. Aw maskin yang idto way poos, pagalaong da ko kamayo yang makapantag sang mga pyapakita aw pyapakatigam kanak ni Tagallang Isa. ² Aon ikilaa ko na sambok na otaw na yamangintoo kang Isa Almasi.* Sangaon, mga 14 ka toig da yang yalabay, dyadaa yan adto sang sorga.† Wa ako akatigam daw yakadto sagaw yan atawa pyapakita gaid inyan kanan. Yang Tohan da

* **12:2** 12:2 Yang *otaw* na pyagalaong ni Paulus way lain kondi yan mismo. Awgaid maynini yang pyaglaongan nan kay di nan karim magpataas ng ginawa nan. Tanawa oman sang ayatan 7. † **12:2** 12:2 Yamangintoo yang mga Yahodi na aon toongka pangkatan ng *sorga*. Yang pirmiro magonawa ng pangawangawangan, yang ikadowa yang langit na kyakabutangan ng suga, bowan aw mga bitoon. Aw yang ikatoo, idto yang sorga na pyagaayaan ng Tohan.

gaid yang yamatigam. ³ Na, barikun ko yang pyagalaong ko. Kyakatigaman ko na dyadaa yan na otaw adto sang sorga. Wa ko gaid akatigami daw yamadaa yang badan nan atawa pyapakita gaid inyan kanan. Yang Tohan da gaid yang yamatigam.

⁴ Adon, sarta adto yan sang sorga aon yamadungug nan na mga butang na di akapaglaong sang tiniyaban ng manosiya. Aw maskin pa kong mapakay, di otogotan ng Tohan yang paglaong sinyan. ⁵ Na, bain kanak mapakay na ipasibantog ko idtong otaw sabap sang kyakaagian nan. Awgaid di ako magpasibantog sang ginawa ko yatabiya sidtong mga butang na yagapakita na way kagaga ko sang sarili ko. ⁶ Awgaid maskin pa bantogon ko yang ginawa ko, dili ako ng sangu kay sang kabunnaan, madaig yang ikapasibantog ko. Awgaid di ko yani inangun kay di ko karim na bantogon ako ng mga otaw na labaw pa sang dait kanak. Kay karim ko na bantogon nilan ako sabap sang mga ininang ko na kikita nilan atawa sabap sang pyaglaongan ko na dyudungug nilan.

⁷ Na adon, antak di ako mainang ng ambogon sabap sang mga katingaan na pyapakita kanak ng Tohan, yatagan ako ng sakit.‡ Aw tyotogotan ng Tohan yang Saytan magpakasikot kanak sabap sini na sakit antak di ako magpataas ng ginawa ko. ⁸ Makatoo ako mangayo-ayo adto sang Tagallang na kamangun gao kanak yani na

‡ **12:7** 12:7 Dili ng klaro daw ono yang *sakit* atawa problima ni Paulus. Yamakasorat sang Kitab na pyapairapan yan na maynang aon soksok sang badan nan.

sakit. ⁹ Awgaid yani yang tobag nan kanak, laong nan, “Yang kanak tabang tama da sang kariko ng kikinaanglan mo. Kay ansan da mo ikitaun yang kabarakat ko kong waa day kagaga mo sang sarili mo.” Agaw, yamasowat ako magpasibantog na way kagaga ko antak makita adi kanak yang kabarakat ng Almasi. ¹⁰ Agaw, sabap sang Almasi yamasowat ako maskin waa day kagaga ko, kong apakasipugan ako, kong iyan ako sang kasikotan atawa apairapan ako. Yamasowat ako kay kong waa day kagaga ko, pakatigsunun ako ng Almasi.

Yamarido si Paulus sabap sang mga taga Korinto

¹¹ Yamatigam ako na yamasiling ako ng sangu sabap sining kanak pagpasibantog, awgaid yamapugus mayo ako sang paginang sinyan. Dait gao na dyadapigan mayo ako aw byabantog mayo ako adto sidtong mga otaw na yagalaong na silan kono yang matigamay na mga sahabat. Kay maskin maynang way kanak poos, di oman ako nilan kabintaan. ¹² Sangaong ansan pa ako kamayo, pyagasabaran ko yang mga kasikotan na yadatung kanak aw madaig yang ininang ko na mga katingaan aw mga tanda na yagapakita sang kabarakat ng Tohan. Aw yang idto yang tanda na ako bunna na sahabat. ¹³ Yang maskin ono na ininang ko adto sang kadaigan na mga jamaa ininang ko oman ansan kamayo. Yang pyagabidaan gaid na wa ako amangayo ng tabang kamayo. Kong yang idto yang saa ko kamayo, tabiya, ampona mayo ako.

¹⁴ Na adon, andam da ako magbarik ansan kamayo aw yani da yang ikatoo na pagbisita ko kamayo. Awgaid di oman ako amangayo kamayo ng ipanggasto ko kay dili ng kakawasaan mayo yang kyakallinian ko, awgaid karim ko na dakowa ako sang pangatayan mayo kay magonawa kamo ng mga anak ko. Kay dili sagaw ng mga anak yang magabowi sang mga taganak nilan, awgaid yang mga taganak magabowi sang kanilan mga anak. ¹⁵ Agaw, iklas sang pangatayan ko magatag kamayo ng kariko ng idi kanak aw maskin pa yang ginawa ko antak ta kamo katabangan. Awgaid nanga sa kono, maskin mallabi yang looy ko kamayo, tagbi gaid yang looy mayo kanak?

¹⁶ Kamo mismo yang yamatigam na wa ako amangayo ng tabang kamayo. Awgaid basin aon mga otaw ansan kamayo na yagalaong na limbongon ako aw yamailad ta kamo. ¹⁷ Na, monono yang paglimbong ko kamayo? Pinaagi ba sang mga otaw na syosogo ko ansan kamayo?

¹⁸ Syosogo ko si Titos ansan kamayo aw aon sambok oman na lomon na pyapaagad ko kanan. Adon, osipun ta kamo daw si Titos ba yang yagalimbong kamayo? Di kamo makapaglaong sinyan kay kyakatigaman mayo na si Titos aw ako, sambok da yang pangatayan nami aw magonawa oman yang batasan nami.

¹⁹ Na, basin yagadumdum kamo na yang kariko ng syosorat nami para gaid sang pagpakatigam kamayo na way sayup nami. Awgaid dili yan ng bunna! Mga kalomonan ko, kami na yamangagad sang Almasi, makapaglaong

kami sang adapan ng Tohan na sang kariko ng pyagaindo nami kamayo way lain na katoyowan nami kondi yang pagpakatigsun sang pagpangintoo mayo. ²⁰ Na, yamarido ako kay basin pagdatung ko ansan kamayo, adatungan ta kamo na yang batasan mayo di ko kallinian. Aw kong maynan, yang inangun ko kamayo di oman mayo kallinian. Yamalluk ako kay basin aon mga otaw ansan kamayo na yanaglalis, yagasilos, yamadaman sang kaupdanan, karim magpalabaw sang kadaigan, yagalaong ng maat makapantag sang kapagonawa, yagainang-inang gaid ng istorya, yagapaambog atawa yagasamok sang kaupdanan. ²¹ Yamalluk ako kay basin pagdatung ko ansan kamayo, amasipug da ako sang adapan ng Tohan sabap kamayo. Basin dakowa da yang karido ko kong makita ko na madaig ansan kamayo yang yamakadosa sangaon na wa pa akaisab kay wa pa silan magatawbat sang masiyat na mga inang nilan magonawa ng pagjina aw yang pagtoman sang maat na napso nilan.

13

Yang Kataposan na Pagindo ni Paulus

¹ Na, ikatoo da yani na pagbisita ko kamayo. Adon, sobay sang yamakasorat sang Kitab kong aon otaw na magaoman sang dosa ng kaupdanan nan, “Kinaanglan na pangimunnaan idtong pyagalaong nan ng dowwa atawa toongka otaw na mga saksi.”* ² Sidtong ikadowa na pagbisita

* **13:1** 13:1 Yani yang yamakasorat sang Kitab Tawrat, Pangagama 19:15.

ko kamayo pyagalaong da ko idtong mga yamakadosa sangaon, aw adon sarta mawat pa ako pagalaongon ko oman silan kipat sang kadaigan mayo na pagbarik da ko ansan kamayo, sino-sino yang yagainang ng maat di makalikay sang pagdisiplina ko kanan. ³ Na, maynan yang inangun ko antak mayo katigaman na yang pyaglaongan ko yagasikun sang Almasi. Aw dili ng mainay yang pagdaa kamayo ng Almasi kondi apakita nan yang kanan kabarakat ansan kamayo. ⁴ Kay maskin bunna na sang pagpalansang sang Almasi adto sang kros maynang way kapatot nan, awgaid adon bowi yan sabap sang kabarakat ng Tohan. Magonawa oman sinyan kami na yagakasambok sang Almasi, maynang way kapatot nami awgaid yatagan oman kami ng kabarakat ng Tohan antak makatabang kami kamayo.

⁵ Adon, dumduma mayo ng madyaw aw osipa mayo yang ginawa mayo daw iklas ba yang pagpangintoo mayo sang Almasi. Kyakatigaman ba mayo na si Isa Almasi yagauya ansang pangatayan mayo? Kong wa yan ansan kamayo, yagapasabot na dili ng bunna yang pagpangintoo mayo. ⁶ Awgaid bain kanami yasarig ako na makita gao mayo na kami bunna na mga sahabat ng Almasi. ⁷ Adon yamangayo-ayo kami sang Tohan na di kamo makainang ng maat. Awgaid wa kami amangayo sinyan antak makita ng kadaigan na yamangagad kamo sang pyagaindo nami kondi antak makainang kamo ng madyaw maskin di da nami mapakita yang kanami kapatot ansan kamayo. ⁸ Kay di kami makainang ng maskin ono na sopak sang kabunnaan kondi

yang abay nami inangun na apaindugun nami yang kabunnaan. ⁹ Na, yamasowat kami maskin aon mga otaw na yagadumdum na way kapatot nami, basta gaid matigsun yang pagpangintoo mayo sang Almasi. Aw yamangayo-ayo kami sang Tohan na mallabi pa yang kadyaw ng batasan mayo sampay na waa day akasaway kamayo. ¹⁰ Idto sagaw, yagasorat ako kamayo sini sarta wa pa ako ansan kamayo kay antak pagdatung ko, di da ko kinaanglan magpakita ng kadaman ko sabap sang kapatot na yatag kanak. Kay yang kapatot na yatag kanak ng Tagallang para gao sang pagpakatigsun sang kamayo pagpangintoo aw dili sang pagsapad kamayo.

Yang Kataposan na Pagsalam

¹¹ Na, ansini gaid taman yang sorat ko kamayo. Sang orian, mga kalomonan ko, paningkamoti mayo na amaisab yang batasan mayo aw pangagadi mayo yang pyagaindo ko kamayo. Pa-pagsamboka mayo yang dumduman mayo aw sigorowa mayo na madyaw yang relasyon mayo. Kong maynan yang inangun mayo, magaupud kamayo yang Tohan na yan yang pyagasikunan ng looy aw kalinaw.

¹² Pagsinalamay kamo silbi tanda na maglomon kamo sang pagpangintoo. ¹³ Yang kariko ng mga otaw na sakop ng Tohan adi yagasalam kamayo.

¹⁴ Na adon, kaloyan pa gao kamo ni Isa Almasi na kanatun Tagallang, aw magpabilin pa gao ansan kamayo yang looy ng Tohan aw

magkasambok gao yang pangatayan mayo sabap
sang Nyawa ng Tohan na iyan kamayo. *Was-
salam*

Kalagan
Kalagan: Kalagan (New Testament)

copyright © 2012-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kalagan)

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

3b06a142-6664-5156-a939-38e2c02226d9